

POSTANOWIENIE

Dnia 15 kwietnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący)

SSN Marek Siwek

SSN Aleksander Stępkowski (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi J. V. Pełnomocnika Wyborczego Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej A. V. na uchwałę nr (...)/2020 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 30 marca 2020 r.

w sprawie odmowy rejestracji Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej A. V.

przy udziale Państwowej Komisji Wyborczej

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 15 kwietnia 2020 r.

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Państwowa Komisja Wyborcza uchwałą nr (...)/2020 z 30 marca 2020 r. (dalej: uchwała PKW) postanowiła odmówić rejestracji kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej A. V. (dalej: Kandydat) w wyborach na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r. z powodu niedołączenia do zgłoszenia wykazu co najmniej 100.000 obywateli popierających zgłoszenie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. W uzasadnieniu wskazano, że Pełnomocnik Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta A. V. (Pełnomocnik Komitetu) dołączył 509 arkuszy z wykazem 5.102 podpisów obywateli popierających zgłoszenie Kandydata, co wraz z podpisami dołączonymi

do wniosku o rejestrację komitetu wyborczego Kandydata, dawało łącznie ilość 6.731 podpisów poparcia dołączonych do zgłoszenia Kandydata.

Pismem z dnia 30 marca 2020 r., przekazanym za pośrednictwem poczty elektronicznej, Pełnomocnik Komitetu zaskarżyła uchwałę PKW wnosząc jednocześnie o zarejestrowanie Kandydata w wyborach na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Skarga ta, została prawidłowo złożona w sadzie w dniu 6 kwietnia 2020 r. W skardze podniesiono, że brak możliwości dopełnienia obowiązku zebrania odpowiedniej liczby podpisów poparcia Kandydata wynikał z ograniczeń związanych z trwającym w Polsce stanem epidemii. Wyjaśniono przy tym, że Kandydat jest osobą powszechnie znaną i przy zachowaniu możliwości prowadzenia kampanii wyborczej w normalnym trybie mógłby zebrać wymaganą prawem liczbę podpisów niezbędnych do zgłoszenia jego kandydatury.

Pismem z dnia 2 kwietnia 2020 r. Przewodniczący PKW ustosunkował się do twierdzeń zawartych w odwołaniu Pełnomocnika Komitetu, uznając przedstawione w nim zarzuty w całości za bezzasadne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skargę należało odrzucić z uwagi na niezachowanie terminu na jej wniesienie.

Zgodnie z art. 304 § 6 ustawy z 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684 ze zm.; dalej: k.wyb., Kodeks wyborczy) pełnomocnikowi wyborczemu służy prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego na postanowienie PKW o odmowie rejestracji kandydata. Skargę wnosi się w terminie 2 dni od daty podania do publicznej wiadomości postanowienia o odmowie rejestracji kandydata, która nastąpiła w dniu 30 marca 2020 r.

Jak podkreślił Sąd Najwyższy w postanowieniu I NSW 16/20 z dnia 9 kwietnia 2020 r. „artykuł 9 Kodeksu wyborczego, w sposób generalny względem całego aktu prawnego i w sposób autonomiczny wobec pozostałych procedur odwoławczych znanych z innych aktów prawnych, określił sposób liczenia terminów w prawie wyborczym. Z kolei z art. 9 § 1 Kodeksu wyborczego wynika, że przez upływ terminu do wniesienia skargi rozumienie się dzień złożenia skargi w sadzie.

Regułę tę doprecyzowuje § 2 i § 3 art. 9 Kodeksu wyborczego. Pierwszy z nich przewiduje przesunięcie terminu wykonania czynności przypadającego na sobotę albo dzień ustawowo wolny od pracy na pierwszy roboczy dzień po tym dniu. Drugi formułuje zasadę, że czynności (w tym skargi) są dokonywane w godzinach urzędowania sądów albo innych organów. Oznacza to, że jeśli bieg 2-dniowego terminu rozpoczął się danego dnia (w którym podano uchwałę do publicznej wiadomości), to strona przez kolejne dwa dni może złożyć skargę, z zastrzeżeniem, że dotrze ona do sądu najdalej za dwa dni jeszcze w godzinach urzędowania. Jest tak dlatego, że «dzień złożenia skargi w sądzie» w rozumieniu art. 9 § 1 Kodeksu wyborczego znaczy tyle co „dokonanie czynności (wniesienie skargi) w godzinach urzędowania sądu» z art. 9 § 3 Kodeksu wyborczego. Żadna z jednostek redakcyjnych art. 304 Kodeksu wyborczego nie zawiera zastrzeżenia, że nadanie we wskazanym terminie dokumentu zawierającego treść skargi w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego, tak jak to czynią w odniesieniu do protestów wyborczych art. 241 § 1 czy art. 321 § 1 Kodeksu wyborczego”.

W tym kontekście, oczywiste jest, że złożenie przedmiotowej skargi w sądzie, do którego doszło w 6 kwietnia 2020 r. nastąpiło po upływie terminu określonego w art. 304 § 6 k.wyb. Z tego też względu sąd postanowił o odrzuceniu skargi.

Na marginesie należy jednak stwierdzić, że w uzasadnieniu skargi na uchwałę PWK Pełnomocnik Komitetu nie przedstawiła argumentów wskazujących na zgodne z prawem zgłoszenie Kandydata. Nie przedstawiła również zarzutów dotyczących niewłaściwego stosowania przepisów Kodeksu wyborczego przez PKW. W piśmie tym wyrażono opinię co do konieczności „zawieszenia kalendarza wyborczego przez Państwową Komisję Wyborczą przy udziale prawnym Prezydenta RP i Premiera RP” z uwagi na trwający w naszym kraju stan epidemii. Stwierdzono przy tym, że jakkolwiek wymóg przedstawienia minimum 100.000 podpisów poparcia każdego kandydata nie budzi zastrzeżeń i został spełniony przez inne komitety zgłaszające kandydatów w wyborach na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, to ograniczenia wywołane stanem epidemii uniemożliwiły Kandydatowi prowadzenie kampanii w sposób otwarty i „nieskrępowany żadnymi decyzjami administracji rządowej”. Gdyby takich ograniczeń nie było, Kandydat –

jako osoba znana w Polsce – mógłby zebrać wystarczającą liczbę podpisów poparcia wymaganych do zgłoszenia jego kandydatury.

Argumentacja zawarta w skardze Pełnomocnika Komitetu nie znajduje podstaw w świetle obowiązującego prawa, a tym samym jest błędna. Dołączenie do zgłoszeń dokonanych przez 12 innych komitetów wyborczych wykazów zawierających wymagane 100.000 podpisów poparcia wskazuje, że poważne utrudnienia wynikające z obowiązywania na terenie kraju początkowo stanu zagrożenia epidemicznego, a następnie stanu epidemii, nie stanowiły – wbrew twierdzeniom Pełnomocnika Komitetu – przeszkody wyłączającej możliwość dopełnienia warunków, jakie przewidziano w art. 303 § 1 pkt 3 w zw. z art. 296 k.wyb. oraz art. 127 ust. 3 Konstytucji.

Wymagania przewidziane w powołanych przepisach nie przestały obowiązywać wskutek wprowadzenia stanu epidemii i związanych z tym ograniczeń. Miały zastosowanie do wszystkich uczestników trwającej procedury wyborczej. Potwierdza to dobitnie – wbrew stanowisku prezentowanemu przez Pełnomocnika Komitetu – że podmioty te, w tym także Kandydat, były traktowane z poszanowaniem zasady równości wobec prawa. Wobec wszystkich miały zastosowanie te same wymogi ustawowe dotyczące prowadzenia kampanii, a ich dopełnienie oceniano w taki sam sposób. Wątpliwości przedstawione w skardze Pełnomocnika Komitetu mają uzasadniać konieczność odmiennego traktowania Kandydata i jego sytuacji związanej ze zbieraniem podpisów poparcia względem pozostałych komitetów, które również musiały spełnić taki wymóg. Przyjęcie takiego stanowiska pozbawione jest jednak podstaw, ponieważ prowadziłoby do naruszenia zasady równego traktowania podmiotów znajdujących się w tej samej sytuacji. Miałoby to miejsce wtedy, kiedy pewna grupa podmiotów biorących udział w procedurze wyborczej byłaby oceniana odmiennie – z punktu widzenia dopełnienia warunków prawidłowej rejestracji kandydatów – od pozostałych. Takie stanowisko nie może być zatem uwzględnione.

W skardze Pełnomocnika Komitetu potwierdzono, że przekazane PKW zgłoszenie nie zawierało wymaganej prawem liczby podpisów poparcia Kandydata. Nie spełniało zatem warunków przewidzianych w art. 303 § 1 pkt 3 w zw. z art. 296 k.wyb. oraz art. 127 ust. 3 Konstytucji. Okoliczność ta wykluczała zatem możliwość

zarejestrowania Kandydata przez PKW i skutkowałaby oddaleniem skargi, jeśli ta została prawidłowo wniesiona w terminie określonym przez art. 304 § 6 k.wyb.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 304 § 7 k.wyb. w zw. z art. 516 k.p.c. postanowił jak w sentencji.

Bezpieczeństwo prawne niniejszego rozstrzygnięcia wynika z obowiązującego od dnia 14 lutego 2020 r. art. 29 § 3 ustawy o Sądzie Najwyższym. Zgodnie z tym przepisem niedopuszczalne jest ustalanie lub ocena przez Sąd Najwyższy lub inny organ władzy zgodności z prawem powołania sędziego lub wynikającego z tego powołania uprawnienia do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości. Taki sam skutek wynika także z postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 stycznia 2020 r. (Kpt 1/20), na mocy którego wstrzymano stosowanie uchwały połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20). Oznacza to niedopuszczalność interpretacji przepisów zgodnie z wykładnią przyjętą w powołanej uchwale.